11/11/2022

Cuvântul integral al Patriarhului Daniel la Gala voluntarilor „Tineri în acțiune”

Preafericitului Părinte Patriarhul Daniel, Bisericii Ortodoxe Române, a rostit un cuvânt la Gala voluntarilor Tineri în acțiune!, organizată joi, 10 noiembrie 2022, la Palatul Patriarhiei.

Patriarhul României s-a întâlnit cu voluntarii din Arhiepiscopia Bucureștilor și le-a mulțumit personal pentru sprijinul oferit în organizarea hramului de toamnă al Catedralei Patriarhale, sărbătoarea Sf. Cuv. Dimitrie cel Nou.

Preafericirea Sa a explicat sensul profund al voluntariatului ca act creștin de dăruire de sine pentru Dumnezeu și aproapele.

Text integral:

Voluntariatul în Biserică este acțiune în comuniune de rugăciune și fapte bune
Preliminarii
Voluntariatul reprezintă o activitate cu un spectru de interes tot mai larg în rândul tinerilor, în mass-media și în societate, în general. În România, încă din anul 2014, activitatea de voluntariat este reglementată din punct de vedere juridic printr-o lege specială (Legea 78/2014). Existența acestui cadru legislativ este un real câștig pentru societatea noastră, întrucât, pe de o parte, asigură o serie de norme și criterii pe baza cărora activitățile de voluntariat pot fi desfășurate în condiții optime

și recunoscute ca experiență profesională, iar, pe de altă parte, încurajează factorii interesați să se implice în astfel de acțiuni, cu implicații la nivel (inter)personal, instituțional, politic și social.

Cu toate acestea, atunci când vorbim despre voluntariat, nu este suficient să ne raportăm doar la dispoziții, reguli și alte aspecte care sunt stipulate în diferite acte normative, abordare care, prin exacerbarea laturii juridice, poate duce la forme de activism social și ideologic, ci trebuie să avem în vedere, întâi de toate, dimensiunea profund umană pe care se fundamentează voluntariatul, ca act de relaționare și comuniune cu semenii.

Din acest punct de vedere, perspectiva creștină este cea care dă sens, cu adevărat, voluntariatului. Astfel, în Biserică, activitățile de voluntariat sunt valorificate deplin, deoarece, pentru creștinul ortodox, demnitatea umană și dragostea față de aproapele reprezintă fundamentul cauzei particulare pentru care este săvârșit actul de voluntariat și acestea primează în fața actelor normative, fără ca acestea din urmă să fie neglijate.

Cu alte cuvinte, dacă vom încerca să privim voluntariatul și din perspectivă teologică, vom avea o înțelegere superioară a acestei realități. La baza oricărui act voluntar pus în slujba aproapelui stă principiul demnității, cinstirii și evidențierii chipului lui Dumnezeu sădit de Creator în fiecare om. Această credință se manifestă prin iubirea jertfelnică sau darnică față de cei din jur, dublată de un puternic sentiment comunional și comunitar. Din punct de vedere creștin, creat după chipul Preasfintei Treimi (cf. Facere 1, 26-27), omul este făcut pentru comuniune, adică pentru relație vie cu Persoanele divine și cu persoanele umane.

Urmând Sfântului Ioan Evanghelistul, care arăta că dragostea față de aproapele are ca temei dragostea față de Dumnezeu (cf. 1 Ioan 4, 20), Sfântul Paisie Aghioritul mărturisea: „Dacă omul îl iubește pe Dumnezeu, apoi își iubește și casa sa, și pe vecinul său, și pe vecinul de dincolo de frontieră, și pe vecinul mai îndepărtat. Dacă nu-L iubește pe Dumnezeu, nu iubește nici pe vecin, nu iubește pe nimeni”[1].

De aceea, spunem că, în Biserică, voluntariatul cunoaște o dublă perspectivă:

Este modalitatea de a ne pune în slujba aproapelui, aducând, astfel, jertfă din timpul și talanții noștri dăruiţi de Dumnezeu;
Voluntariatul reprezintă una din formele de misiune ale mirenilor în Biserică, iar cei care se implică în activități de voluntariat în cadrul comunităților eclesiale devin modele sociale demne de urmat.
2. Voluntariatul este iubire jertfelnică sau darnică adusă lui Dumnezeu prin slujirea

aproapelui
În prima sa epistolă sobornicească, Sfântul Ioan ne spune: „Fiii mei, să nu iubim cu vorba, numai cu gura, ci cu fapta şi cu adevărul. În aceasta vom cunoaște că suntem în adevăr și în fața lui Dumnezeu vom afla odihna inimii noastre” (1 Ioan 3, 18). Iar Sfântul Apostol Petru ne îndemnă, zicând: „După darul pe care l-a primit fiecare, slujiți unii altora, ca niște buni iconomi ai harului celui de multe feluri ai lui Dumnezeu” (1 Petru 4, 10).

Iată, dragi tineri, că iubirea față de aproapele nu trebuie să rămână doar la nivel declarativ, ea trebuie materializată în ajutorarea asumată și responsabilă a celui aflat în nevoie. Aşadar, devenim membri activi și responsabili ai Bisericii, prin iubire milostivă față de aproapele. De aceea, și denumirea Grupului de voluntari ai Arhiepiscopiei Bucureștilor, Tineri în acțiune!, arată că prezența voastră – și a tinerilor, în general – în Biserică, nu trebuie să fie doar una meditativă, ci și activă, plină de dinamism, care arată atât vigoarea tinereții, cât și conștiința unei apartenențe vii, active, la comunitatea eclesială.

Când cineva acționează voluntar, dar cu demnitate și responsabilitate, dăruiește ceva pentru aproapele său, îi oferă acestuia puțin din timpul său, pune în slujba lui o parte dintre cunoștințele, abilitățile sau aptitudinile sale. În acest sens, voluntarul se eliberează de egoism, de individualism, devine nu doar martor, ci și slujitor al iubirii milostive sau darnice a lui Dumnezeu, Care voiește să ofere omului darurile Sale. Iar voluntarii care urmează această cale și se jertfesc pentru aproapele devin mărturisitori ai Evangheliei iubirii lui Hristos și misionari ai Bisericii.

Aceasta înseamnă că voluntariatul în Biserică reprezintă o formă de milostenie, de ajutorare a aproapelui, iar milostenia reprezintă manifestarea exterioară a iubirii milostive sau a generozității, care este o stare lăuntrică, sufletească. Milostenia sau întrajutorarea este o jertfă bineplăcută lui Dumnezeu, după cum arată Sfântul Apostol Pavel, Apostolul neamurilor, care ne sfătuiește: „Facerea de bine și întrajutorarea nu le dați uitării; căci astfel de jertfe sunt bine plăcute lui Dumnezeu” (Evrei 13, 16). În cel care îl slujește pe aproapele în mod dezinteresat (fără plată) se oglindește iubirea milostivă a Domnului Iisus Hristos și prin aceasta voluntarul devine mărturisitor și înfăptuitor al iubirii milostive a lui Hristos pentru oameni.

3. Voluntariatul este o formă a misiunii mirenilor în Biserică și model demn de urmat Sfântul Apostol Pavel, în Epistola sa către Romani, spune: „Avem felurite daruri, după harul ce ni s-a dat. Dacă avem proorocie, să prorocim după măsura credinței; dacă avem slujbă, să stăruim în slujbă; dacă unul învață, să se sârguiască în învățătură; dacă îndeamnă, să fie la îndemnare; dacă împarte altora, să împartă cu firească nevinovăție; dacă stă în frunte, să fie cu tragere de inimă; dacă miluiește,

să miluiască cu voie bună!” (Romani 12, 6-8). Iar, adresând-se colosenilor, Sfântul Apostol Pavel spune: „Orice ați face, lucrați din toată inima, ca pentru Domnul, și nu ca pentru oameni, bine știind că de la Domnul veți primi răsplata moștenirii; căci Domnului Hristos slujiți” (Coloseni 3, 23-24).

Astfel, voluntarii (mireni) – valorificând și înmulțind talanții primiți de la Dumnezeu, după puterile și priceperea fiecăruia – dobândesc, în timp, un sentiment al comuniunii, al comunității și al apartenenței, iar acest sentiment umple golul sufletesc pe care omul de azi îl simte, din ce în ce mai mult și mai apăsător, în lumea puternic secularizată, individualistă şi însingurată, bazată excesiv pe consumerism.

Prin urmare, când desfășurăm activități de voluntariat în Biserică, indiferent de tipul ei (educațională, socială, catehetică etc.), aceste activităţi promovează comuniunea în Hristos. Mai mult, aceste activități de voluntariat sprijină dezvoltarea comunității locale prin oferirea de soluții care să răspundă, întâi de toate, nevoilor reale ale comunității. Aşadar, factorul care determină voluntariatul în Biserică are la bază mărturisirea Evangheliei iubirii lui Hristos pentru toți oamenii prin dezvoltarea și sprijinirea de activități care să răspundă nevoilor comunitare, spirituale și materiale.

Astfel, misiunea tinerilor voluntari mireni este aceea de a oglindi, prin puterea exemplului, iubirea milostivă sau darnică a Domnului nostru Iisus Hristos. Această realitate are puternice fundamente teologice, observate de Părintele Dumitru Stăniloae, care spune: „Mărturia față de Evanghelie stă în calitatea umanității noastre. Dacă cineva poate găsi în mine un om adevărat, acest lucru îl poate mișca, încuraja, și-i poate da speranța că există Dumnezeu Care-l iubește […]. Prin umanitate ajungem la Dumnezeu. Înainte de a-L fi văzut ca Dumnezeu, apostolii și ucenicii au văzut, mai întâi, umanitatea lui Hristos. Era împreună cu toți oamenii, mergând la cei bogați și la cei săraci, mâncând împreună cu ei. Pentru a fi martori ai Evangheliei în lume, în societate, e de ajuns să fim (cu adevărat) oameni”[2].

În acest sens, scopul esențial al activităților de voluntariat din Biserică este comuniunea de iubire smerită și darnică, aceasta fiind posibilă tocmai datorită dăruirii de sine sau a generozității voluntarului. În Biserică, scopul activităților de voluntariat nu are o cauză abstractă, iar voluntarii nu se adună doar în vederea „rezolvării unei probleme sociale”. În Biserică, trăim conștient adevărul profund că obștea este formată din persoane, din ființe umane, în care este prezent chipul lui Hristos, Cel ce ne cheamă să acționăm voluntar pentru realizarea comuniunii, ca manifestare a iubirii darnice, a generozității, ca lumină harică a iubirii Preasfintei Treimi în umanitate.

4. Concluzii

Plecând de la aceste principii teologice și duhovnicești, când vorbim despre activități de voluntariat în Biserică, este necesar să fim mereu conștienți de trei aspecte complementare:

Voluntariatul oferă tinerilor alternative sănătoase de petrecere a timpului liber într-un cadru sigur, în care aceștia să poată învăța, prin propria experiență, că darurile oferite lumii de Creator pot deveni darul său personal oferit către aproapele. Acest dar se apoi către Dumnezeu, prin faptul că fiecare voluntar este liber să transforme lucrurile şi faptele proprii în daruri, prin iubirea smerită și darnică pe care o manifestă față de semeni. Prin intermediul acestor activități, tinerii sunt ascultați și încurajați, dar și ajutați și îndrumați, cu atât mai mult cu cât idealul lor sincer se întâlnește cu realitatea dură a contextului social cotidian, când creșterea și maturizarea lor înseamnă efort intelectual și fizic, speranță și perseverență.

Prin activitățile de voluntariat creştin, se dorește ca Biserica să poată oferi un model demn de urmat pentru membrii societății, care pot învăța, din exemplul celor implicați în aceste activități, cum iubirea milostivă a Domnului Iisus Hristos se revarsă în lume prin cei care alcătuiesc comunitatea eclesială, rugătoare și lucrătoare în lume.

Prin intermediul activităților de voluntariat, tinerii oferă sprijin concret comunității eclesiale în lucrarea ei misionară și socială.

Activitățile în care sunt prezenți voluntarii în Biserică, dincolo de componenta educativ-recreativă, cultural-misionară sau catehetică, reprezintă, în primul rând, o modalitate de exprimare a filantropiei sociale a Bisericii, izvorâtă din Evanghelia iubirii lui Hristos pentru oameni. Acest aspect al vieții Bisericii este unul foarte important, deoarece are ca finalitate nu doar rezolvarea unor nevoi materiale imediate, ci, mai ales, cultivarea comuniunii frățești și formarea spirituală a persoanei umane în lumina, iubirea şi bucuria Preasfintei Treimi.

Așadar, dragi tineri, vă îndemnăm să continuați această lucrare pe care o realizați,

având conștiința că prin aceasta reflectați iubirea milostivă a Preasfintei Treimi în lume, mărturisiți iubirea jertfelnică a lui Hristos și slujiți Biserica Lui. Nu încetați a fi mărturisitori ai credinței, prin cuvânt și faptă, iubitori de rugăciune și de acțiune, adică misionari în societatea de astăzi. Nu separați activitatea voastră misionară de Sfânta Liturghie și de rugăciunea personală, deoarece rugăciunea este izvor de lumină pentru minte, izvor de iubire pentru inimă și izvor de voință tare pentru fapta bună.

În încheiere, dorim să vă mulțumim pentru activitatea voastră bogată, depusă pentru bună desfășurare a hramului de toamnă al Catedralei Patriarhale. Mulțumim, de asemenea, tuturor celor care au sprijinit și sprijină activitățile cu tinerii în cadrul Bisericii și fac posibilă lucrarea această de voluntariat.

Ne rugăm lui Dumnezeu să vă binecuvânteze pe toți, să vă ajute să folosiți timpul dedicat activităților de voluntariat și de slujire a Bisericii ca un timp de cultivare a credinței, a nădejdii și a dragostei, un timp de cultivare a dialogului, a prieteniei și a unității creștine ortodoxe, spre slava Preasfintei Treimi, binele Bisericii și bucuria voastră a tuturor!

† Daniel
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

NOTE
[1] Atanasie Rakovalis, Părintele Paisie mi-a spus, Ed. Evanghelismos, București, 2002.

[2] Pr. Dumitru Stăniloae, Marc-Antoine Costa de Beauregard, Mica Dogmatică vorbită, dialoguri la Cernica, Ed. Deisis, Sibiu, 2007, p. 207.

BASILICA.RO

BASILICA.RO

BASILICA.RO

BASILICA.RO

BASILICA.RO

BASILICA.RO

Foto credit: Basilica.ro / Raluca Ene

basilica.ro